Lietas Nr. C28276614

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepājā 2015.gada 9.jūnijā

Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja: Z.Zaiceva
tiesneši L.Kraule un B.Ķeire
ar sekretāri S.Brūkli

izskatīja atklātā tiesas sēdē apelācijas kārtībā civillietu /persona E/ prasībā pret DzĪKS "Lielupe -21" par paaugstināta maksājuma noteikšanu par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu atzīšanu par prettiesisku un zaudējumu un likumisko procentu piedziņu, sakarā ar /persona E/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 17.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2014.gada 17.decembra spriedumu noraidīta /persona E/ prasība pret DzĪKS "Lielupe -21" par paaugstināta maksājuma noteikšanu par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu atzīšanu par prettiesisku, zaudējumu un likumisko procentu piedziņu.

Tiesa novērtējusi, ka lietā nav strīda, ka atbildētājs apsaimnieko nekustamo īpašumu /adrese/, prasītājai pieder nekustamais īpašums – dzīvoklis /dzīvokļa adrese/, starp pusēm nav noslēgts dzīvojamās mājas apsaimniekošanas līgums, prasītāja nav dzīvokļu īpašnieku kooperatīvās sabiedrības biedre.

Tiesa norādījusi, ka no Dzīvokļa īpašuma likuma 10. un 13.panta izriet prasītājas pienākums piedalīties kopīpašuma apsaimniekošanas izdevumu segšanā.

Tāpat tiesa novērtējusi, ka prasītāja nav apstrīdējusi samaksas pienākumu apsaimniekošanas maksai kā tādai, bet apstrīdējusi atbildētāja rīcību, dzīvokļu īpašniekiem izsniedzot rēķinus par saņemtajiem pakalpojumiem, kuros norādīts atšķirīgs apsaimniekošanas maksas apmērs dzīvokļu īpašniekiem, kas ir sabiedrības biedri un īpašniekiem, kas nav sabiedrības biedri.

Tiesa izvērtējusi 2011.gada 17.decembra ārkārtas biedru kopsapulces protokola izrakstā norādīto, ka no 2012.gada 1.janvāra apsaimniekošanas maksa noteikta 0,28 EUR (0,20 LVL) par kv.m, kā arī ņēmusi vērā DzĪKS "Lielupe -21" statūtos norādīto, un secinājusi, ka apsaimniekošanas maksa 0,20 EUR par kv.m no 2012.gada 1.janvāra noteikta visiem dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Tiesa konstatējusi, ka no rakstveida pierādījumiem lietā izriet, ka no 2012.gada 1.janvāra sabiedrības biedriem noteikta apsaimniekošanas maksas atlaide līdz 0,15 EUR (0,104 LVL) par kv.m. Vērtējot vai šādas atlaides noteikšana atzīstama par pārējo dzīvokļu īpašnieku, kas nav sabiedrības biedri diskrimināciju, tiesa atzinusi, ka atbildētājas pieņemtais lēmums nav pretrunā ar likumā noteiktām kooperatīvo sabiedrību un to biedru tiesībām.

Tiesa ņēmusi vērā kooperatīvo sabiedrību likuma 1.panta 5.puktā, 3.panta 1.punktā noteikto un norādījusi, ka tiesai nav iesniegtas ziņas, kas dotu pamatu atzīt, ka prasītājai liegta iespēja iestāties sabiedrībā balstoties uz sociālu, dzimuma, politisku vai reliģisku diskrimināciju.

Tiesa atzinusi, ka nepamatots ir prasītājas uzskats, ka atbildētājs viņai, kā personai kura nav kooperatīvās sabiedrības biedre, nelikumīgi noteicis apsaimniekošanas maksas tarifu 0,28 EUR, lai gan sabiedrības biedriem tarifs par apsaimniekošanu noteikts 0,15 EUR par kv.m., jo tiesas ieskatā, nosakot sabiedrības biedriem apsaimniekošanas maksas atlaides, atbildētājs rīkojies likumā noteikto tiesību ietvaros.

Tiesa atsaukusies uz Kooperatīvo sabiedrību likuma 22.panta otrās daļas 3.punktu, kā arī 21.pantu, atzinusi, ka nav konstatējams pastāvošs prasītājas civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums – visiem dzīvokļu īpašniekiem noteikta vienāda apsaimniekošanas maksa, vienīgi prasītājai apsaimniekošanas maksa aprēķināta nepiemērojot atlaidi, kas noteikta sabiedrības biedriem.

Līdz ar to, tiesa atzinusi, ka prasītājai noteiktā apsaimniekošanas maksa nav atzīstama par paaugstinātu attiecībā pret citiem dzīvokļu īpašniekiem un līdz ar to nav uzskatāma par diskriminējošu un, ka līdz ar to nav pamata atzīt, ka atbildētājs ir saņēmis no prasītājas nepamatotus maksājumus, nodarot viņai zaudējumus, līdz ar to noraidāma arī prasība daļā par zaudējumu un likumisko procentu piedziņu.

Par šo tiesas spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi prasītāja, norādot, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa ir pārkāpusi Civilprocesa likuma 192.pantu, jo taisījusi spriedumu uz prasībā nenorādīta prasījuma pamata, t.i. tiesa spriedumā atzinusi, ka prasītāja nav apstrīdējusi apsaimniekošanas maksas kā tādas samaksas pienākumu, bet apstrīdējusi atbildētāja rīcību, izsniedzot rēķinus ar atšķirīgiem apsaimniekošanas maksas apmēriem, attiecīgi tiesa spriedusi par diskriminācijas pastāvēšanu.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka prasība tika pamatota ar to, ka prasītājai ir uzlikts par pienākumu maksāt paaugstināto apsaimniekošanas maksu uz DzĪKS "Lielupe -21" biedru kopsapulces lēmuma pamata. Prasītāja atsaukusies uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7.pantu un, uzskata, ka tā iemesla dēļ, ka paaugstinātu pārvaldīšanas izdevumu tarifu noteica nevis dzīvokļu īpašnieku kopsapulce, bet kooperatīvā sabiedrība prasība maksāt paaugstināto apsaimniekošanas maksu ir prettiesiska un prasītājai nav saistoša, tostarp prasītāja ir norādījusi uz mājas pārvaldīšanas izdevumu atšķirības noteikšanu atkarībā no piederības sabiedrībai. Līdz ar to, apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka tiesa bez pamata spriedumā ir atzinusi, ka prasītāja nav apstrīdējusi apsaimniekošanas maksas kā tādas samaksas pienākumu, tieši pretēji, prasītāja apstrīd apsaimniekošanas maksas 0,28 EUR par kv.m samaksas pienākumu, jo uzskata to par prettiesisku un līdz ar to prasītājai nesaistošu.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaucas uz Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7.pantu, 16.panta otrās daļas 9.punktu, 15.panta otro daļu, un norāda, ka atbildētāja nav dzīvokļu īpašnieku kopība, jo kopību veido visi dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieki, nevis kooperatīvās sabiedrības biedri.

Uzskata, ka tiesas atsauce uz Kooperatīvo sabiedrību likuma 22.panta otrās daļas 3.punktu ir nepamatota, jo kooperatīvā sabiedrība savam biedram nevar piešķirt tādus atvieglojumus, kas nav noteikti Kooperatīvo sabiedrību likumā.

Ņemot vērā, ka prasītāja uzskata, ka kopš 2012.gada bez tiesiska pamata maksā atbildētājam apsaimniekošanas maksu 0,28 EUR par

kv.m, tad uzskata, ka prasītājai ir tiesības atprasīt no atbildētāja pārmaksāto, jeb nepamatoti samaksāto apsaimniekošanas maksu.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz apmierināt prasību pilnā apmērā.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve neieradās, saņemts iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez prasītājas klātbūtnes. Iesniegumam pievienoti rakstveida paskaidrojumi.

Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve neieradās, saņemts iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez atbildētājas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi pierādījumus, noklausījusies pušu paskaidrojumus, tiesas kolēģija uzskata, ka prasība ir nepamatota un noraidāma.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmajai daļai apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās.

Savukārt, atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešajai daļai fakti, kas konstatēti pirmās instances tiesā, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka apelācijas instances tiesas sēdē 2015.gada 21.aprīlī tika precizēts prasības pamats, proti, prasītājas pārstāve uzsvēra, ka pretēji pirmās instances tiesas spriedumā konstatētajam, prasība nekad nav bijusi celta un uzturēta uz diskriminējošiem pamatiem, proti, atšķirīgas apsaimniekošanas maksas noteikšanu, atkarībā no piederības Dzīks „Lielupe 21", bet gan prasība tika pamatota ar to, ka prasītājai ir uzlikts par pienākumu maksāt paaugstinātu apsaimniekošanas maksu uz DZĪKS "Lielupe -21" biedru kopsapulces lēmuma pamata, un uz šiem pamatiem prasītāja lūdz atzīt Dzīks „Lielupe 21" paaugstinātā ikmēneša maksājuma noteikšanu un iekasēšanu par dzīvojamās mājas apsaimniekošanu no prasītājas par prettiesisku. Papildus norādot, ka Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulces 2011.gada 17.decembra lēmumu nav apstrīdējusi.

Civilprocesa likuma 192.pants paredz, ka tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas, nosacījumus.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka pušu starpā nepastāv strīds par to, ka prasītāja ir dzīvokļa /dzīvokļa adrese/, īpašniece, ka minētās dzīvojamās mājas apsaimniekošanu veic Dzīks „Lielupe 21", ka prasītāja nav minētās kooperatīvās sabiedrības biedre, kā arī, ka līdz pat strīda izskatīšanas brīdim tiesā /adrese/, mājas dzīvokļu īpašnieku kopība nav lēmusi par apsaimniekošanas veidu un kārtību, apsaimniekošanas maksas apmēru, nav lēmusi par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līguma noslēgšanu, prasītājai nav noslēgts arī individuāls apsaimniekošanas līgums.

Tāpat tiesas kolēģija konstatē, ka lietā pušu starpā nepastāv strīds par Dzīvokļa īpašuma likumā lietoto jēdzienu kā „dzīvokļa īpašnieks", „dzīvokļu īpašnieku kopību" izpratni, līdz ar to apelācijas instances tiesa nesaskata iemeslus minēto jēdzienu analīzei spriedumā.

Lietā nepastāv strīds par to, ka 2011.gada 17.decembrī notika Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulce cita starpā nolēma no 2012.gada 1.janvāra paaugstināt apsaimniekošanas maksu 0,20 Ls/kv.m, Dzīks „Lielupe 21" biedriem dodot atlaides – 0,104 Ls/kv.m.

Līdz ar to tiesas kolēģijai jāvērtē jautājums par strīdus Lēmuma un tā pieņemšanas procedūras atbilstību Dzīvokļu īpašuma likuma prasībām.

Kurzemes apgabaltiesa atzīst par pamatotu prasītājas argumentu, ka atbilstoši Dzīvokļu īpašuma likuma 16.panta otrās daļas 9.punktam, vienīgi dzīvokļu īpašnieku kopība ir tiesīga pieņemt lēmumu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumu noteikšanas un maksāšanas kārtību. Pamatots ir arī prasītājas arguments, ka Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulci nevar atzīt vai pielīdzināt /adrese/, mājas dzīvokļu īpašnieku kopības sapulcei.

Lietā ir nodibināts un pušu starpā nepastāv strīds par to, ka no dzīvojamās mājas /adrese/, pavisam ir 57 dzīvokļu īpašnieki ir Dzīks „Lielupe 21", kas procentuāli sastāda 55,3 % no visu dzīvokļu īpašnieku skaita.

Tiesas kolēģija, atzīst, ka šajā spriedumā konstatētie Dzīvokļa īpašuma likuma normu pārkāpumi attiecībā uz 2011.gada 17.decembra Dzīks „Lielupe 21" sapulces lēmuma pieņemšanu, nav atzīstami par pamatu prasības apmierināšanai zemāk norādīto argumentu dēļ.

Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta trešajā daļā ir noteikts, ka dzīvokļu īpašnieku kopības lēmums ir saistošs ikvienam dzīvokļa īpašniekam, ja „par" balsojuši dzīvokļu īpašnieki, kas pārstāv vairāk nekā pusi no dzīvojamā mājā esošajiem dzīvokļu īpašumiem, izņemot tos gadījumus, kuros šā likuma 17.pantā paredzēts cits lēmuma pieņemšanai nepieciešamais balsu skaits vai lielāku nepieciešamo balsu skaitu noteikusi pati dzīvokļu īpašnieku kopība, savukārt šī panta ceturtajā daļā ir noteikts, ka tiesa, pamatojoties uz dzīvokļa īpašnieka pieteikumu, var atzīt dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu par spēkā neesošu, ja lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar šā likuma noteikumiem.

Dzīvokļa īpašuma likuma 17.panta devītajā daļā ir noteikts, ka, lai pieņemtu lēmumu par šā likuma otrās daļas 9.punktā minēto jautājumu, nepieciešams, lai „par" nobalso dzīvokļu īpašnieki, kuri pārstāv vairāk nekā pusi no visiem dzīvokļu īpašumiem.

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā tiesību teorijā atzīto, ka, ja tiesību normas piemērotājs var izvēlēties, izmantot iestājušās sekas vai nē, tad tā ir dispozitīva tiesību norma (J.Neimanis. Ievads tiesībās. Rīga, 2004, 52.lpp).

Civillikuma 4.pantā noteikts, ka likuma noteikumi iztulkojami vispirms pēc to tieša jēguma; vajadzības gadījumā tie iztulkojami arī pēc likuma sistēmas, pamata un mērķa, un, beidzot, arī pēc analoģijas.

LR AT Senāta 2010.gada 13.oktobra spriedumā lietā SKC -204/2010, atzīts, ka, konstatējot tiesību normā noteikto tiesisko sastāvu (priekšnoteikumus), tās piemērotājs katrā konkrētā gadījumā ir tiesīgs izvēlēties vai izmantot iestājušās sekas.

Tiesas kolēģija ņem vērā, ka prasītāja lūgusi atzīt par prettiesisku, attiecībā pret sevi, Dzīks „Lielupe 21" paaugstinātā ikmēneša maksājuma noteikšanu un iekasēšanu.

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģijai jāvērtē strīdus lēmuma tiesiskums un attiecīgi tā spēkā esamība.

Dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturtajā daļā ir noteikti priekšnoteikumi, kurus konstatējot, tiesa var piemērot normā paredzētās sekas, proti, tiesa „var" atzīt par prettiesisku un līdz ar to spēkā neesošu dzīvokļu īpašnieku kopības lēmumu, jo minētā norma atbilst dispozitīvas normas pazīmēm.

Tiesas kolēģija vadās pēc LR tiesu praksē paustās atziņas, ka prettiesiski nodibinātas saistības nevar radīt paliekošas sekas (skat.LR AT Senāta 2006.gada 22.marta spriedumu lietā SKC-200).

Tiesas kolēģija ņem vērā Civillikuma 1434.panta pirmajā daļā noteikto, ka piekrišanu var dot ne vien pirms attiecīgas darbības, bet arī tad, kad to uzsāk, un pat vēlāk; pēdējā gadījumā to sauc par apstiprināšanu.

Minētās tiesību normas izpratnē vēlāks apstiprinājums norāda uz piekrišanu devušās personas darbības juridisko raksturu un tā rada tādas pašas tiesiskās sekas, kādas pastāvētu, ja piekrišana būtu dota jau pirms attiecīgā darījuma (skat. LR AT Senāta 2009.gada 14.janvāra lēmumu lietā SPC-6/2009).

Pie šādiem apstākļiem Civillietu tiesas kolēģija izvērtē minētās Dzīvokļa īpašuma likuma normas jēgu un mērķi kopsakarībā ar lietā nodibinātajiem faktiskajiem apstākļiem, kad strīdus lēmums ir akceptēts no vairāk kā puses no visu dzīvokļu īpašniekiem, faktiski tas tiek ievērots un pildīts kopš 2012.gada 1.janvāra.

Tāpat, Kurzemes apgabaltiesas ieskatā, būtisks apstāklis ir tas, ka arī iepriekš noteiktais apsaimniekošanas maksas apmērs, pret kuru prasītāja iebildumus nav cēlusi, ticis noteikts analogi, proti, ar attiecīgu Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulces lēmumu.

Šajā sakarā Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā LR Satversmes tiesas 1998.gada 13.jūlija spriedumā lietā Nr.03-04 sniegto atzinumu, ka ne jebkurš procesuāls pārkāpums ir pietiekams pamats lēmuma atcelšanai, jo pārkāpumam jābūt tādam, kas ļautu uzskatīt, ka gadījumā, ja procedūra būtu ievērota, lēmums būtu citāds.

Tiesas kolēģija atzīst, ka pie lietā nodibinātajiem apstākļiem, neapšaubāmi ir secināms, ka šajā spriedumā konstatētie pārkāpumi nav pietiekams pamats apstrīdētā Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulces lēmuma atzīšanai par prettiesisku, jo lietā tikpat neapšaubāmi ir nodibināts dzīvokļu īpašnieku, kuri pārstāv vairāk nekā pusi no visiem dzīvokļu īpašniekiem, atbalsts un piekrišana 2011.gada 17.decembra Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulcē lemtajam pēc būtības.

Izvērtējot augstāk minēto, tiesas kolēģija atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav piemērojamas dzīvokļa īpašuma likuma 16.panta ceturtās daļas normā paredzētās tiesiskās sekas.

Šādu savu secinājumu Kurzemes apgabaltiesa balsta arī uz Civillikuma 1.pantā nostiprināto labas ticības principu, saskaņā ar kuru personai var tikt liegta subjektīvo tiesību izlietošana vai subjektīvo pienākumu izpilde, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar likuma mērķi un konkrētās lietas apstākļiem atzīstamas par svarīgākām ("Labas ticības princips mūsdienu Latvijas civiltiesībās,, Dr.iur.K.Balodis „Jurista Vārds" 2002.gada 3.decembris, izlaidums Nr. 24), proti, prasītājai, kā dzīvokļa īpašniekam, atbilstoši Dzīvokļa īpašuma likuma jēgai ir ne tikai šajā likumā paredzētās tiesības, bet arī pienākums piedalīties dzīvojamās mājas uzturēšanā, vajadzīgo, izdevumu segšanā.

Turklāt lietā nodibinātie faktiskie apstākļi pretēji prasītājas ieskatam, dod pamatu secinājumam, ka, strīdus lēmuma atkārtotai pieņemšanai dzīvokļu īpašnieku kopsapulces sasaukšanai būtu formāls raksturs (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 15.aprīļa lēmumu lietā SKC-887/2015).

Tā kā prasība tiek noraidīta, valsts labā, atbilstoši Civilprocesa likuma 42.pantam, piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, t.i., izdevumi par tiesas pavēstu nosūtīšanu apelācijas instances tiesā 7,14 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, taisot spriedumu par naudas summu piedziņu, tiesa spriedumā nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nevar būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Izvērtējot pirmās instances tiesas spriedumu, Kurzemes apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa lietas faktiskos apstākļus nodibinājusi pareizi, pamatoti atzinusi, ka lietā nav strīda par to, ka prasītāja pilda Dzīvokļa īpašuma likuma 10.pantā paredzētos dzīvokļa īpašnieka pienākumus, proti, ka prasītāja nav apstrīdējusi apsaimniekošanas maksas maksāšanas pienākumu, taču pirmās instances tiesa nav ņēmusi vērā, kā tas tika precizēts apelācijas instances tiesā, ka prasītāja uzskata par prettiesīgu attiecībā pret sevi 2011.gada 17.decenbra Dzīks „Lielupe 21" biedru sapulces lēmuma pieņemšanas procedūru.

Nolēmuma daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 97., 193., 430., 432., 434.pantiem, tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

noraidīt /persona E/ prasību pret Dzīks "Lielupe-21".

Piedzīt no /persona E/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,14 EUR (septiņi *euro* un 14 centi).

Noteikt /persona E/sprieduma, daļā par ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu, labprātīgai izpildei desmit dienas, skaitot no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Kurzemes apgabaltiesā un iemaksājot drošības naudu 284,57 *euro* apmērā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Zaiceva

Tiesnese L.Kraule

Tiesnese B.Ķeire

Pilns spriedums sastādīts 2015.gada 25.jūnijā.

Tiesnese Z.Zaiceva